

indirekte kan have anerkjendt den foreløbige Finantslov; men derom har jeg ikke nogen Mening, det er slet ikke det, jeg har villet udtale, det hører ikke hjemme her, men andetsteds. Det, jeg har sagt, er, at Loven af 8de November knytter sig saa nøie til den ved den foreløbige Finantslov fremkaldte finantsielle Tilstand, at — selv om denne Lov ikke maatte være lovmædhellig, og selv om man ikke kan udlede nogen Godkjendelse af den af den senere Lov af 8de November — vilde det dog ikke være passende, om Rigsdagen, naar den har givet en Lov, hvis Bevillinger saa nøie knytte sig til de Udgifter, der ere afholdte under den foreløbige Finantslovs Herredømme, bagefter erklære, at man ikke vilde lade disse Udgifter passere, samt at derfor Loven af 8de November, ligesom ogsaa Tillægsbevillingsloven gjøre det yderligere sandsynligt, at man dengang har opgivet enhver Tanke om at ville gjøre Ansvar gjældende mod Regjeringen for den provisoriske Finantslov. Det ærede Medlem fremførte Citater af Folkethingets Udvalgsbetænkning angaaende Tillægsbevillingsloven. Jeg skal ikke følge det ærede Medlem paa den Vej; jeg kunde jo stik imod hans Citater anføre Citater af, hvad et Mindretal i vedkommende Udvalg har udtalt, ligesom jeg ogsaa kunde anføre mange Citater af, hvad der er kommet frem under selve Sagens Behandling i Folkethinget; men jeg tror, at det netop hører til den Slags Ting, man ikke skal komme ind paa. Uttringer, der ere fremkomne under Stridens Hebe, altsaa paa en Tid, da man endnu ikke kunde overstue Forholdene. Jeg skal heller ikke gaa ind paa Spørgsmaalet om, hvad Folkethinget vil gjøre, om det kan antages at ville rejse en Rigsretssag; det er Noget, der naturligvis maa blive Folkethingets Sag. Jeg skal derfor heller ikke gaa ind paa Spørgsmaalet om, hvor lang Frist Folkethinget i saa Henseende vil kunne tage sig. Jeg har kun forlangt Ordet for at præcisere min Opfattelse, og det er den, at vi ikke her have at gjøre med Spørgsmaalet om, hvorvidt Loven af 12te April 1877 har Hjemmel i Grundloven eller ikke, eller om den senere er bleven godkjendt. Det er ikke blot et omtvistet, men et særdeles omtvisteligt og vidtløftigt Spørgsmaal, som vi ikke med nogenformhelt Nytte kunne debattere her, idet det hører hjemme andetsteds. Hvorvidt det vil komme frem andetsteds, staar hen, det foreligger ikke her; for os er der ikke nogen Grund til af Hensyn til hine Spørgsmaal at negte det foreliggende Statsregnskab Godkjendelse; vi kunne formentlig i Virkeligheden ikke med Sømmelighed undlade at gjøre det, naar vi se hen til hele den historiske Udvikling af, hvad der i 1877 er foregaaet, og hvad der er undladt.

Clausager: Der er dels fra den ærede Ordfører og dels fra det ærede 7de Medlem for 1ste Kredts (Maaen) faldet enkelte Udtalelser, som

jeg dog ikke finder ganske at kunne tie stille til. Den ærede Ordfører mente, at da Lovgivningsfaktorerne ikke kunne blive enige om en Finantslov i Foraaret 1877, maatte det være Regjeringens Pligt at sørge for, at Statsmaskineriet ikke gik istaa. Det indrømmer jeg, men samtidigt dermed staar det for mig som aldeles afgjort, at Regjeringen tillige havde den uafviselige Pligt at sørge for, at Statsmaskineriet blev holdt i Gang ikke ved en Tilfidsfættelse af Grundlovens Bestemmelser. Jeg maa nemlig fremdeles være af den Formening, at der var levet den høitærede Regjering flere forskellige Udveje, under hvilke der var en Mulighed for at holde Statsmaskineriet gaende, uden at Regjeringen var nødsaget til at gribe til det Middel, det greb til. Den ærede Ordfører mente fremdeles, at, da Regjeringen havde holdt sig indenfor de i Loven af 12te April angivne Grændser, maatte man nu kunne godkjende Statsregnskabet; men der kommer jo saa Spørgsmaalet tilbage, om denne Lov kan siges at være grundlovmædhellig. Er den ikke det, forekommer det mig ikke, at det er nok, at Regjeringen har holdt sig de deri indeholdte Bevillinger efterrettelig, thi jeg mener, at man først og fremmest maa se hen til, om en Finantslov har den for Love i Almindelighed antagne retslige Betydning. Har den ikke det, forekommer det mig, at Spørgsmaalet om Indholdet er et Spørgsmaal for sig. At alle de ifølge Loven af 12te April 1877 afholdte Udgifter have været vel begrundede, skulde være en Grund mere til at godkjende Statsregnskabet. Ja, men set nu ogsaa, at Udgifterne i det foreliggende Tilfælde havde været i og for sig begrundede nok, saa kan man dog meget godt tænke sig, at naar man først lader en Leilighed passere, hvorved der gaas bort fra de almindelig antagne grundlovmæssige Regler, kan der komme et andet Tilfælde, hvor der gaas endnu mere bort derfra, og hvor maaske de ifølge en ny Lov af lignende Natur afholdte Udgifter ikke kunne siges alle at være saa vel begrundede som de tidligere; men saa er man inde paa Spørgsmaalet, om man skal godkjende Udgifter, der ikke have havt Begrundelse, naar man ikke vil forbømme Lovens Udstedelse. Kort sagt, jeg mener, at man maa vogte nøie over, at der ved enhver formhelt Lovs Udstedelse er set nøie paa og nøie efterfulgt de Regler, som indeholdes i Grundloven og om hvis Overholdelse man, saavidt mig be kjendt, i de første Aaringer af vor konstitutionelle Liv have været fuldt entg endog saa i Rigsdagens begge Afdelinger. Den ærede Ordfører brugte en Signelse. Han mente, at det kunde siges, at Bygningen i Efteraaret 1877 omtrent var halv færdig, eller at den foreløbige Lov af 12te April havde gjort Bygningen halvt færdig, og at der blev givet en Bevilling til Fuldførelsen af denne Bygning ved Loven af 8de November 1877. Det forekommer mig, at denne Signelse ikke passer ganske.